

Ikt. sz.: NOB-40/23-2/2016.

NOB-7/2016. sz. ülés
(NOB-44/2014-2018. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Nemzeti összetartozás bizottságának**
2016. április 19-én, kedden 10 óra 35 perckor
az Országház Esterházy János tanácstermében (földszint 1.)
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása</i>	5
<i>Tájékoztató a ReConnect Hungary Programról</i>	5
<i>Zsigmond Csilla tájékoztatója</i>	5
<i>Kérdések, észrevételek</i>	9
<i>Zsigmond Csilla válasza</i>	10
<i>További kérdések, válaszok</i>	10
<i>Magyarországi, moldvai csángókat segítő szervezetek tájékoztatói</i>	12
<i>Pákozdi Judit és dr. Legeza László tájékoztatója</i>	12
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	19
<i>Válaszok</i>	22
<i>Egyebek</i>	26
<i>Az ülés berekesztése</i>	26

Napirendi javaslat

1. Tájékoztató a ReConnect Hungary Programról

Előadó:

Zsigmond Csilla, a ReConnect Hungary programfelelőse

2. Magyarországi, moldvai csángókat segítő szervezetek tájékoztatói

Előadók:

Pákozdi Judit, a Keresztszülők a Moldvai Csángómagyarokért Egyesület elnöke

Dr. Legeza László, A Moldvai Magyar Oktatásért Alapítvány elnöke

3. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Pánczél Károly (Fidesz), a bizottság elnöke

Szászfalvi László (KDNP), a bizottság alelnöke

Bóna Zoltán (Fidesz)

Petneházy Attila (Fidesz)

Ander Balázs (Jobbik)

Szávay István (Jobbik)

Alexov Lyubomir szerb nemzetiségi szószóló

Varga Szimeon bolgár nemzetiségi szószóló

Helyettesítési megbízást adott

Dunai Mónika (Fidesz) Petneházy Attilának (Fidesz)

Szabolcs Attila (Fidesz) Bóna Zoltánnak (Fidesz)

A bizottság titkársága részéről

Dr. Sándor Tamás, a bizottság munkatársa

Meghívottak

Hozzászólók

Zsigmond Csilla, a ReConnect Hungary programfelelőse

Pákozdi Judit, a Keresztszülők a Moldvai Csángómagyarokért Egyesület elnöke

Dr. Legeza László, A Moldvai Magyar Oktatásért Alapítvány elnöke

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 35 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása

PÁNCZÉL KÁROLY (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó napot kívánok! Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Nagy szeretettel köszöntök mindenkit a Nemzeti összetartozás bizottsága mai ülésén. Köszöntöm alelnök urat, a bizottság tagjait, a bizottság munkájában részt vevő nemzetiségi szószóló barátainkat, köszöntök minden kedves jelenlevőt és meghívottat.

Megállapítom, hogy a bizottság határozatképes. Kiss László képviselő úr előzetesen jelezte távolmaradását, mint ahogy Dunai Mónika képviselő asszony is, akit Petneházy Attila képviselő úr helyettesít, Szabolcs Attila alelnök urat pedig Bóna Zoltán képviselő úr.

Kérdezem a tisztelt bizottságot, hogy az előzetesen kiküldött napirendünket elfogadja-e azzal a kiegészítéssel, hogy előzetesen jelezték, mindkét napirendhez szemléltetőeszközt kívánnak igénybe venni. Kérdezem a bizottságot, a napirendet elfogadja-e. Aki igen? (Szavazás.) Köszönöm.

A bizottság tagjai egybehangzó igennel elfogadták a napirendet.

Tájékoztató a ReConnect Hungary Programról

Rátérünk első napirendi pontunkra: tájékoztató a ReConnect Hungary Programról. Nagy tisztelettel köszöntöm Zsigmond Csillát, a program programfelelősét és egyben tisztelettel megkérem, hogy a tájékoztatóját tartsa meg. Öné a szó.

Zsigmond Csilla tájékoztatója

ZSIGMOND CSILLA, a ReConnect Hungary programfelelőse: Köszönöm szépen. Ülve, állva?

ELNÖK: Ülve.

ZSIGMOND CSILLA, a ReConnect Hungary programfelelőse: Remélem, így is fog menni, általában állva szoktam előadást tartani korábban.

Nagyon szépen köszönöm a meghívást. A mai alkalommal a ReConnect Hungary Magyar Birthright Programot szeretném az önök számára ismertetni. Zsigmond Csilla vagyok, a Magyar Emberi Jogok Alapítvány, a HHRF budapesti ügyvezetője. (Elindul a vetített számítógépes prezentáció.)

A Magyar Emberi Jogok Alapítvány az idén ünnepli valójában működésének 40. évfordulóját és ez alatt az idő alatt, főként a '89-es rendszerváltozásokat megelőzően elsősorban a határon túli magyar kisebbségi jogfosztásokra, illetve a határon túli magyar kisebbségekre fókuszált. Ezt a fókuszot mind a mai napig őrzi a munkája, ezt jelzi az elmúlt napokban az amerikai Külügyminisztérium által elfogadott Románia országjelentése is, amelyben a román kormányt, ha finoman is, de erőteljesebben figyelmeztetik, mint a korábbi országjelentésben a kisebbségi jogok területén történt visszalépésekre felhívva a figyelmet. Ebben a munkában a HHRF hathatósan részt vett, hiszen egyrészt az RMDSZ Kelemen Hunor által vezetett küldöttségét fogadta tavaly júniusban, Washingtonban, másrészt a háttéranyagok kidolgozásában vállalt általában nagy szerepet, illetve azoknak az eljuttatásában pontosan az amerikai törvényhozók számára. De emellett a fókusz, a HHRF fókusza évek óta az amerikai magyar diaszpórára is odafigyelve próbálja kidolgozni az éves

tevékenységét és ennek az egyik leglátványosabb eleme ez a mai alkalommal bemutatásra váró ReConnect Hungary Birthright Program.

Mi is ez a program, amelyet az idén 5. alkalommal szervezünk meg? Az egyetlen ilyen Birthright Program, amely amerikai fiatalok, 19-29 éves észak-amerikai fiatalok számára van meghirdetve, nemcsak egyesült államokbeli fiatalok, hanem kanadaiak számára is szól. A program elindítását megelőzte egy megvalósíthatósági tanulmány, felmérések, fókuszcsoporthozos interjúk, amelyek mind-mind azt mutatták, hogy a közel másfélmillió észak-amerikai magyar gyökerekkel rendelkező közösség másod-, harmad-, de akár negyedgenerációs tagjaiban is igény van arra, hogy valamilyen módon - bár a nyelvet már nem beszélik - visszataláljanak vagy rátaláljanak magyar identitásukra is. Kifejezetten őket célozza meg ez a program, azokat az amerikai, többgenerációs magyar fiatalokat, akik nincsenek az amerikai magyar szervezetek látókörében, nem vesznek részt általában a cserkészmozgalmakban, nem járnak vasárnapi iskolába, nem járnak nyelvoktatásokra, néptáncsoportokba, mert számukra ez a fajta kapcsolat már, ha nem is szakadt meg, de mindenképpen eltávolodás figyelhető meg. Ezért nagy kihívás is az ő megtalálásuk és az ő elérésük, hiszen a hagyományos kapcsolathálón keresztül elsősorban nem tudjuk őket megszólítani. Sokkal hatékonyabban végzik New York-i kollégák ezt a toborzási, megszólítási, tájékoztatási munkát például a közösségi média adta lehetőségeken keresztül, például a különböző egyetemeken a különböző ösztöndíj-lehetőségeket bemutató alkalmakkor, amikor ellátogatnak ezekre az egyetemekre.

A program célja nemcsak az, hogy egy kéthetes periódusra Magyarországra látogassanak azok a kiválasztott észak-amerikai fiatalok, akik jelentkeznek erre az ösztöndíj-lehetőségre, hanem az is, hogy visszatérve az Egyesült Államokba, illetve Kanadába, ők bekapcsolódjanak a helyi magyar szervezetek munkájába. Azt látjuk - mondom, idén lesz az 5. alkalom, az idén fogjuk a 100. résztvevőt köszönteni -, eddig 66 öregdiák van ebben a programban és velük mind a mai napig élő kapcsolata van a HHRF-nek. Mind a mai napig vannak ReConnect Hungary öregdiák-találkozók és ezeken az alkalmakon az egyes beszámolókból az derül ki, hogy több mint 90 százalékuk egyrészt ápolja azokat a magyarországi kapcsolatait, amelyek a program során kialakultak, másrészt pedig bekapcsolódik a helyi magyar közösségek munkájába akár azáltal, hogy önkéntesen besegít a különböző programokba, akár azáltal, hogy azokon az egyetemeken, ahol tanul, ott magyar klubokat szervez.

A programnak ugyanakkor a Magyarországra fókuszáló része kifejezetten abban próbál meg támpontokat és fogódzókat nyújtani, hogy ezeknek a fiataloknak a mai Magyarországon a saját korosztályukban vagy a korosztályukkal is élő kapcsolatuk alakulhasson ki. A ReConnect Hungary Magyar Birthright Program minden évben - idén tehát 5. alkalommal - a Nemzetpolitikai Államtitkárság támogatásával valósul meg, és amint mondtam, a program gondozója és szervezője a HHRF, fővédnökei pedig George Pataki, New York állam volt kormányzója és lánya, Allison Pataki. Azt csak zárójelben jegyezném meg, hogy a Pataki-család elkötelezettsége olyan mértékű, hogy amikor tavaly egy forrásgyűjtő esten részt vett George Pataki, és megjelent Owen nevű fia, aki azelőtt nemrég szerelt le az amerikai hadseregből, ott hallott először erről a ReConnect Hungary Programról, és tavaly ő is egyike volt annak a 30 résztvevőnek, akik két csoportban, két hétig Magyarországon ismerkedtek mindezekkel a lehetőségekkel, tapasztalatokkal, élményekkel, amelyeket a ReConnect Hungary Program biztosít számukra.

Hogyan épül fel a program, milyen elemei vannak? Azt előrebozsátánám, hogy egy sokfős csapat dolgozik minden évben ezen a programon, amely nyilván figyelembe veszi az összes más ilyen birthright programot, amely a világon létezik.

Magyar ez az egy van, a ReConnect, de vannak nagynevű birthright programok, például az izraeli Taglit vagy az örmény birthright program vagy akár a görög Heritage program is; azok is ugyanígy épülnek föl. Nagyrészt az a közös ezekben a programokban, amit mi is megpróbálunk fogantatosítani, hogy több pilléren álljanak. Egyrészt nyilván betekintést nyújtsanak az amerikai fiatalok számára a kulturális programokba. Ezt úgy kell elképzelni, hogy valóban az épített örökségtől a táncházig minél szélesebb spektrumot bemutassunk - most két viszonylag egymástól távol álló pontot ragadtam ki, azért, hogy jelezni próbáljam ennek a programnak a sokszínűségét -, de ugyanakkor, pontosan azért, hogy ez egy élhető kapcsolat legyen és egy élhető program, nagyon fontosnak gondoljuk, hogy mai élenjáró, fiatal, sikeres vállalkozókkal is találkozzanak ezek az amerikai fiatalok. Lássanak sikeres startupokat, találkozzanak a mai innovatív magyar megvalósításokkal, amelyek során például az is megtörtént, hogy az egyik korábbi résztvevőnk az Egyesült Államokba visszatérve egy itteni fiatalal közös startupot hozott létre és mind a mai napig sikeresen működött.

Ugyanakkor, hogy minél szélesebb vagy minél átfogóbb képet nyerhessenek a magyarországi különböző társadalmi kérdésekről, ezért a program keretében például mindig hangsúlyt fektetünk arra, hogy egy-egy szakterület prominens képviselőjét meghívva, kerekasztal-előadás és -beszélgetés formájában a magyar társadalom különböző akkor aktuális kérdéseiről egy képet kaphassanak, kérdéseket fogalmazhassanak meg és ezekre nyilván választ is kapjanak.

A program külön eleme, amelyre tudatosan, a kezdetektől odafigyeltünk, az az, hogy a kéthetes itt tartózkodásuk során egy határon túli magyar területre is ellátogathassanak ezek a fiatalok, hogy egyáltalán egy picit érezhessék azt az ő szempontjukból, akik a nyugati diaszpóra szemével látják, amellet, hogy Magyarországról kapnak egy viszonylag átfogó képet, találkozzanak határon túli magyar fiatalokkal. Lehetőleg velük együtt mindig olyan programokat alakítunk ki, ahol a helyi fiatalokkal közösen mozognak, közösen beszélgetnek, közösen vesznek részt - tavaly például a Felvidéken Rúza Magdi-koncerten is, ami osztatlan sikert aratott -, hogy első kézből és hiteles forrásból tájékozódhassanak a kisebbségben levő magyarok gondjairól, kérdéseiről, problémáiról is.

Ez olyan szinten szokta érinteni őket, hogy pontosan ebből kifolyólag minden évben a program végén van egy nagyon komoly visszajelzési, mondjuk, kérdőív és fókuszcsoporthozos beszélgetés, amelyben a program minden egyes elemére reagálnak, illetve az általuk legfontosabbnak vélt kérdéseket is megfogalmazzák. Mivel ezek a visszajelzések azt mutatták, hogy mindig jelentősen foglalkoztatja őket a határon túli magyar kisebbség sorsa, ezért az idén az 5. jubileumi alkalomra azt gondolta az alapítványunk, hogy egyrészt a korábbi öregdiákok számára önköltséges alapon lehetővé tesz egy magyarországi és erdélyi utat, másrészt az idei résztvevők számára szintén önköltséges alapon egy plusz egyhetes erdélyi ReConnect Transylvania Programot is ajánl. A mai napi állás szerinti program tervét tudtam önöknek elhozni, ez volt az egyik, ami kiosztásra került az önök számára, a másik az idei résztvevők névsora.

Meglepő módon, vagy annyira nem is meglepő módon, de az előzetes elvárásainkat is meghaladta az az érdeklődés, amellyel például ezek a fiatalok az erdélyi programra is ráharaptak - idézőjelben -, vagyis mindenképpen el szeretnének jutni oda is. Az erdélyi program összeállításában is ugyanazt a szempontot vettük figyelembe, amit a ReConnect Hungary Program is követ. Tehát megpróbáljuk számukra mindazt megmutatni, ami 7 napba belefér nem egy szokványos turistaút keretében, hanem egy identitáserősítő, kapcsolatokat építő, az erdélyi magyarok hétköznapjaira, megvalósításaira és problémáira rávilágító út szervezésével,

amelyben a kiemelkedő Kolozsvári Magyar Színház képviselőivel való találkozástól kezdve egészen a bözödújfalui tragédiáig a lehető legszélesebb körű programot és élményt próbáljuk meg számukra biztosítani.

Amint már mondtam, honnan látjuk azt, hogy a program azon kívül, hogy ebben a két hétben valóban egy életre szóló élményt nyújt számukra - de van további fogantatása -, abból, hogy a visszatérő öregdiákok egy része elkezd az Egyesült Államokban és Kanadában utána már magyarul tanulni, ösztöndíjakkal Magyarországra jönni különböző időszakokra tanulni, bekapcsolódik a helyi közösségek önkéntes munkájába. Tehát egyértelmű, hogy ha meg tudjuk őket szólítani, akkor van igény erre a fajta kapcsolódásra.

Egy egyszerű ábrával csak azt szeretném szemléltetni, hogy a ReConnect Hungary Program iránti érdeklődés hogyan nő évről évre, illetve hogyan nő nemcsak a jelentkezők, hanem a programban részt vevők száma is. Mivel a programnak egyre inkább kézzel fogható eredményei is vannak, így egyértelmű, a sajtó érdeklődése is fokozódik. Itt egy ábrán azt próbáltam bemutatni, hogy például a tavalyi csoport magyarországi látogatása során összesen több mint félórás tévémegjelenés, több mint félórás rádiójelenlét és több mint 15 cikk foglalkozott a ReConnect Hungary Programmal.

Az ideai tervekről már beszéltem, de röviden csak fölillantánám, hogy van az alapprogram, a ReConnect Hungary, de az ötéves évfordulóra való tekintettel az öregdiákok számára, illetve az öregdiákok és az ideai jelentkezők számára egy ReConnect Transylvania úton való részvételt is fölajánlottunk.

A legnagyobb kihívás, amint mondtam, a HHRF számára, megszólítani ezeket a fiatalokat. Az a közel másfélmillió magyar közösség nagyon szétszórva él az Amerikai Egyesült Államokban, ezért elsősorban az egyetemeket célozzuk, hiszen a mi korosztályunkat, a 19-29 évesek nagy többségét még az oktatási intézményekben érjük el, ez csak a 7 legjelentősebb magyar lélekszámú államban - Ohio, New York, Pennsylvania, Kalifornia, New Jersey, Florida és Michigan esetében is - több mint 2600 egyetemi intézményt vagy felsőoktatási intézményt jelent. Ez igencsak kemény kihívás és nyilván humánerőforrást igényel, de mindaddig úgy érezzük, hogy sikeresen tudjuk ezt teljesíteni.

Itt a részt vevők földrajzi megoszlását próbáltam szemléltetni, hogy azért mégiscsak egy képet nyerünk erről is. Mivel látom, hogy lassan az időm lejár, megpróbálok a végére érni a bemutatónak, de néhány fotót szeretnék fölillantani az első, a 2012-es csoporttal kezdve, a 2013-as résztvevőkkel folytatva. A 2014-ben részt vevő fiatalokról láthatunk képeket, amint éppen kerekasztal-tárgyaláson vagy startup-látogatáson vannak vagy a Nemzetpolitikai Államtitkárságon a nemzetpolitikai államtitkárral találkoznak. De ugyanakkor eljutnak a világi és egyházi szempontból fontos műemlékeinkhez, kiállításainkhoz, intézményeinkhez és minderről képet kapnak, de emellett arra is odafigyelünk, hogy például a zsámboki nagyon híres biofarmot megismerhessék, és önkéntességi alapon gyomláljanak, kapáljanak, krumplit szedjenek, ki-ki a maga tehetsége és kedve szerint.

Ami még nagyon sikeres szokott lenni, az ezen a képen is látható. A magyar gasztronómia lenyűgözi őket - nem meglepő módon -, éppen ezért a programban arra is igyekszünk lehetőséget biztosítani, hogy akkor valami tradicionális magyar ételnek az elkészítésében ők maguk is részt vegyenek, és az a kihívás, hogy utána nekik is kell megenniük ezt az elkészített ételt, úgyhogy általában oda szoktak figyelni arra, hogy jól sikerüljön. A tavalyi csoport búcsúképe, itt mind a 30 fiatal rajta van.

Zárásként - én nem akarom fölolvasni, ott van a kivetítőn - néhány vallomás, amit ezek a fiatalok a kététes út végén megfogalmaznak. Azt gondolom, hogy ezek jelzik leginkább, hogy ez egy ténylegesen élő, mai, innovatív program, és

visszacsatolja, megerősíti, ráébreszti őket az identitásuk fontosságára. Köszönöm megtisztelő figyelmüket és ezt a lehetőséget, hogy bemutathattam a programot.

Kérdések, észrevételek

ELNÖK: Mi köszönjük ezt a szép kerek egész tájékoztatót a programról. A bizottsági tagoké a szó. Van-e kérdés, vélemény az elhangzottakhoz? *(Jelzésre:)* Szávay István képviselő úr!

SZÁVAY ISTVÁN (Jobbik): Köszönöm szépen.

Köszöntöm tisztelettel és nagyon szépen köszönöm ezt a nagyon informatív, tömör és nagyon tetszetős beszámolót a munkájukról, plusz ezeket a tájékoztató anyagokat is. Annyit az elején csak szabadjon megjegyezni, hogy magam, amikor nemrég voltam az Egyesült Államokban, akkor egyébként kerestem az alapítványt, szerettem volna tájékozódni ez ügyben, de nem igazán működött jól a kommunikáció köztünk az alapítvánnyal. Kellő udvariassággal ezt azért hadd jegyezzem meg, hogy erre talán egy picit érdemes lenne jobban figyelni, mert nem kaptam a telefonjaimra, illetve az e-mailjeimre Hámos elnök úrtól választ, amikor kerestem a programban való helyszíni tájékozódás kapcsán. Tehát a kommunikációra talán egy picit ebből a szempontból érdemes lenne figyelni.

Ezt leszámítva mi a magunk részéről csak jót látunk és tudunk mondani erről a programról, magáról a kezdeményezésről is és arról is, ahogy ez a gyakorlatban megvalósul. Ezt nemcsak az ön mostani előadása kapcsán mondom, hanem előzetesen is tájékozódunk erről, illetve figyelemmel kísértük már az önök munkáját. A Diaszpóra Tanács tavalyi ülésén az Egyesült Államokból való küldöttek közül is mindenki a legnagyobb elismeréssel szólt erről a munkáról, úgyhogy én csak sok sikert szeretnék kívánni önöknek a továbbiakban is.

Egy-két kérdést, megjegyzést engedjen még meg! Egyrészt, hogy milyen magyarországi partnerekkel, önkormányzatokkal, civil szervezetekkel dolgoznak, ha a legfontosabbakat szabad tudni, hogy kik segítik ezt a munkát Magyarországról, akár a látogatások vagy a különböző kirándulások és egyébek megszervezését. Ezt már csak azért is megkérdezném, mert amennyire erre igény és érdeklődés van, én nagyon szívesen fölajánlom azoknak az önkormányzatoknak a segítségét a látogatás megszervezésében, amelyeket mi vezetünk. Itt főként Tapolca az, amit ki tudnék emelni a Balaton közelsége és az idegenforgalmi látványosságai miatt. Én beszéltem is erről polgármester úrral, és ha ilyen megkeresés van, akkor nagyon szívesen segítenek a szervezésben, a vendéglátásban. Illetve az együttműködés kapcsán úgy tudom, hogy a Nemzetstratégiai Kutatóintézettel még nincs különösebb kapcsolatuk. Vagy ha véletlen van, akkor erre kíváncsi lennék, hogy hogyan dolgoznak együtt, vagy kapnak-e ettől az intézettől valamilyen segítséget.

Van-e szándék arra - ezt kicsit elnök úrtól is kérdezem talán, és ebből a szempontból lehet, hogy most jobb lenne, és a második napirendi pontunk kapcsán is talán jobb lett volna, ha a kormányzat részéről is valaki jelen lenne -, van-e szándék lehetősége ennek a programnak a diaszpóra más országaiba, más irányokba való kiterjesztésére akár az önök alapítványának segítségével, együttműködésével, akár valamilyen más módon, vagy más, akár külön programok szervezésével is, erre lennék még kíváncsi. Köszönöm szépen, és még egyszer további jó munkát kívánunk önöknek.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Más kérdés, vélemény? *(Nincs jelzés.)* Akkor, kedves Zsigmond Csilla, öné a szó ismét.

Zsigmond Csilla válasza

ZSIGMOND CSILLA, a ReConnect Hungary programfelelőse: Köszönöm szépen. Köszönöm Szávay úr észrevételeit és kérdéseit is, igyekszem rájuk válaszolni.

Ha az alapítvánnyal nem sikerült megfelelő kommunikációt és kapcsolatot kialakítani, akkor ezúton is följánlom azt a segítséget, amit a budapesti iroda tud biztosítani a New York-i szervezettel való kommunikációban; nyilván mindenki számára adott ez a lehetőség.

Ami a programra vonatkozó kérdéseket illeti, a programnak, én azt gondolom, hogy egy külön erőssége és bája, ha úgy tetszik, az, hogy ennek a szervezésébe a HHRF a saját korábbi gyakornokait vonja be elsősorban, akik többnyire önkéntes alapon besegítenek a program szervezésébe, lebonyolításába. Tehát megvan az az igény is, hogy ezáltal a program által a korábbi, a HHRF-hez, a határon túli magyar kérdésekhez kapcsolódó határon túli és magyarországi fiatalokat valamilyen módon továbbra is bevonja az ilyenfajta civil önkéntes munkákba. Ettől függetlenül rengeteg intézménnyel és szervezettel van kapcsolatunk.

Ezek a fiatalok eljutnak a Terror Háza Múzeumba, ahol különleges és kitüntetett figyelemben részesítik őket és külön vezetést kapnak. Megrendítő volt látni tavaly, ahogyan például a Terror Háza Múzeum után egy beszélgetés következett, azt követte az ebéd, és követte volna a délutáni program, ha nem az a résztvevők kérése, hogy vonulhassanak el nyugodtan még egy picit, mert olyan mélyen érintette őket a diktatúrákkal való szembesülés, hogy az számukra fölért egy kulturális sokkal. Tehát csak azt akarom mondani, hogy rengeteg intézménnyel van kapcsolatunk, magát a szervezőmunkát az alapítvány és az alapítványhoz kapcsolódó civil önkéntesek szokták végezni.

Arra a kérdésre válaszolva - már amennyire én válaszolhatok -, hogy a program további bővítését mind a HHRF is tervezi, és nyilván párbeszédet is folytat a Nemzetpolitikai Államtitkársággal, amelynek a munkájáról én nem vagyok hivatott beszámolni, de azt tudom, hogy például a Határtalanul! program nemcsak a határon túli magyaroknak, hanem most már a diaszpóra számára is, ha nem is birthright programként, de mindenképp egy kapcsolatot teremtő programként működik. Köszönöm az észrevételeit.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönöm. Esetleg fölmerült-e még valakiben kérdés? *(Jelzésre:)* Petneházy Attila képviselő úr!

További kérdések, válaszok

PETNEHÁZY ATTILA (Fidesz): Köszönöm szépen a szót.

Nagyon szépen köszönöm én is ezt a beszámolót, ezt a méltán nagyszerű tevékenységet nem lehet eléggé dicsérni. Szeretném megkérdezni, tetszett mondani, hogy önkéntesek, civil önkéntesek végzik a munkát. Ha jól értettem, akkor előfordul az is, hogy azon fiatalok közül kerülnek ki, akik részt vesznek ezen programokban, tehát az is előfordul? Tulajdonképpen arra vonatkoznék a kérdésem, hogy valamennyire nyomon követhető-e az, hogy ezek a fiatalok aztán hosszú távon is még szorosabbra kívánják vonni a kapcsolatot Magyarországgal. Illetve nyilvánvalóan - ha nagyon csúnyán akarom mondani - akkor Magyarországnak - most tényleg kicsit rosszul fogalmazva - az a haszna ebből természetesen, hogy sok-sok, megannyi nagykövete lesz Észak-Amerikában, illetve annak a nagyon-nagyon fontos kérdésnek, hogy a határon túl élő, a Kárpát-medencei határon túl élő magyarok ügyének is lesznek nagykövetei. Köszönöm szépen.

ZSIGMOND CSILLA, a ReConnect Hungary programfelelőse: Köszönöm én is a kérdést. Igen, a korábbi résztvevők bekapcsolódnak egyrészt a New York-i szervezőmunkába, másrészt például minden eddigi évben a friss jelentkezők csoportját a korábbi öregdiákokból kikerült kísérők is elkísérték, akik már nyilván belülről más szemmel tudták számukra egyrészt ennek a programnak az üzenetét közvetíteni, másrészt a konkrét logisztikai kérdésekben besegíteni, hogy hogyan jutnak el a Parlamentig, és nyilván van itt egy logisztikai szervezés, de ezekbe is bekapcsolódnak. Bekapcsolódnak a friss jelentkezőkkel való ottani kapcsolattartásba. Amerika-szerte több városban alumni jelleggel a friss résztvevőknek találkozt szerveznek, magyar koncertekre viszik el, vagy magyar jellegű magyar eseményekre, amelyet mindig követ egy ilyen informális közös beszélgetés, kikapcsolódás. Tehát igen, ennek van egy ilyen élő, tovább élő napi kapcsolata, akár napi kapcsolata, azt tudnám mondani. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. *(Jelzésre:)* Szávay képviselő úr!

SZÁVAY ISTVÁN (Jobbik): Bocsánat, csak annyi, hogy a Nemzetstratégiai Kutatóintézetre vonatkozó kérdésem elsikkadt.

ZSIGMOND CSILLA, a ReConnect Hungary programfelelőse: Természetesen erre is reagálok. A tavalyi csoport számára, amikor az úgynevezett Current Affairs Panelt megszerveztük, ahová mind a Nemzetpolitikai Kutatóintézet vezetőjét, Kántor Zoltánt meghívtuk, de ott például a gazdasági szakemberek, az innovációs szakemberek, a romakérdés szakembere mellett megjelent Orbán Balázs is - aki akkor még a Nemzetstratégiai Kutatóintézet munkatársa volt - mint meghívott előadó, mint szakértő. Tehát ilyen szempontból azt gondolom, a kör igencsak tág, tehát igyekszünk a lehető legszélesebb látókört biztosítani a résztvevők számára, hogy ezek által nyerjenek egy minél valósabb, minél pontosabb képet a mai magyar társadalomról. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Úgy látom, hogy több kérdés, vélemény a bizottság tagjai részéről nincs.

Szeretném nagyon szépen megköszönni az előadást és a tájékoztatást. Valóban a három lábon nyugvó magyarságnak az egyik fontos lába a diaszpóra magyarsága, és néha egy kicsit erről hajlamosak vagyunk elfeledkezni, bár igyekszünk a bizottság munkatervébe is beépíteni, hogy tájékozódhassunk, hogy információkat szerezzünk, így nem olyan régen a kanadai magyarság egy képviselője volt a bizottság előtt és számolt be az ottani helyzetről.

Köszönjük szépen ennek a programnak az ismertetését. Valóban, ahogyan Petneházy képviselő úr fogalmazott, ezek a fiatalok nagykövetei lehetnek a magyarságnak, és valóban, ahogy tetszett említeni, ez a visszatalálás, rátalálás a magyar identitásra az egyik legfontosabb, és valóban, ennek politikai, társadalmi, akár gazdasági haszna is lehet a jövőben.

Amit Szávay képviselő úr felvetett, hogy kiterjeszhető-e esetleg más földrészekre ez a program, vagy egyáltalán mi történik akkor, ha mondjuk, nem 35-40-en jelentkeznek Észak-Amerikából, hanem 120-an, mi van, ha ebben az ausztráliai magyarok vagy épp Skandináviából kívánnak bekapcsolódni. Ezeket a gyakorlati kérdéseket gyűjtsük össze, és azt gondolom, nemcsak miniszteri meghallgatásokra kerülhet sor házszabály szerint itt a bizottsági ülésen, hanem szerintem Potápi Árpád János nemzetpolitikáért felelős államtitkár úr nagyon szívesen áll a rendelkezésünkre, és ha meghívjuk, akkor ezeket a kérdéseket is tároljuk, és majd

tegyük fel neki, hogy az államtitkárság vajon hogyan tudna kezelni egy ilyen nagyobb érdeklődést ebben vagy más hasonló programban.

Még egyszer köszönöm szépen a tájékoztatását.

Magyarországi, moldvai csángókat segítő szervezetek tájékoztatói

Rátérünk második napirendi pontunkra. Nagy tisztelettel köszöntöm Pákozdi Juditot, a Keresztyszülők a Moldvai Csángómagyarokért Egyesület elnökét és dr. Legeza László urat, A Moldvai Magyar Oktatásért Alapítvány elnökét. Köszöntöm önöket mint vendégeinket. A Magyarországon működő, moldvai csángókat segítő szervezetek munkájáról fognak nekünk tájékoztatást adni.

Elöljáróban engedjék meg nekem, hogy elmondjam azt, tavaly év végén merült fel az a gondolat, hogy mindenféleképpen találkozzunk önökkel is, és köszönöm szépen, hogy a bizottságnak erre lehetőséget adtak, hiszen az elmúlt esztendőben november 23-án tartottunk egy bizottsági ülést, ahol a moldvai csángók helyzetéről hangzott el egy tájékoztatás. Itt volt a Moldvai Csángómagyarok Szövetségének kvázi új vezetősége - akit ott 2011-ben választottak - Pogár László vezetésével, illetve a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége is képviseltette magát több, a csángóprogramban aktívan részt vevő, ott a terepen dolgozó pedagógussal.

Tulajdonképpen ezen a bizottsági ülésen megállapíthattuk azt, hogy ugyan voltak a moldvai csángómagyar programban döccenők az elmúlt években, de végül is ez rendeződött. Egy olyan irányt vett a csángóprogram, hogy maga a Csángómagyarok Szövetsége az elmúlt esztendőben és a jövőben a kultúrával, hagyományőrzéssel foglalkozik, ehhez kapnak ők egyébként a Miniszterelnökségtől és az EMMI-től támogatást, és a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége pedig a csángóoktatással foglalkozik, ők pedig 2015-ben a Bethlen Gábor Alapon keresztül mintegy 87,5 millió forintos támogatást kaptak; év közben szükségessé vált ezt még kiegészíteni. Tehát úgy tűnik, hogy a helyzet rendeződött, jó kezekben van, kicsit különvált egymástól a kultúra, a hagyományőrzés, és úgy látjuk, hogy a Pedagógus Szövetségnél mind szakmailag, mind adminisztrációs téren pedig jó kezekben van az oktatás ügye, legalábbis az előzőekhez képest.

Ezen felvezető után köszöntöm önöket és átadom önöknek a szót tájékoztatójuk megtartására. Tessék parancsolni!

Pákozdi Judit és dr. Legeza László tájékoztatója

PÁKOZDI JUDIT, a Keresztyszülők a Moldvai Csángómagyarokért Egyesület elnöke: *(Mikrofon nélkül.)* Köszönjük szépen a meghívást. Tökéletesen vázolta elnök úr a helyzetet, a valóságban ez a mai helyzet.

ELNÖK: Bocsánat! A mikrofont legyen szíves bekapcsolni!

PÁKOZDI JUDIT, a Keresztyszülők a Moldvai Csángómagyarokért Egyesület elnöke: Tehát a valóságban ez a helyzet, amit ön vázolt. A mostani bemutatkozásunk egy kicsit rendhagyó lesz olyan módon, hogy a Keresztyszülők a Moldvai Csángómagyarokért Egyesületet, amelynek az elnöke vagyok, én képviselem, és A Moldvai Magyar Oktatásért Alapítvány Legeza László úr képviselében egy közös bemutatkozást fogunk tartani, mert a két szervezet munkája a kezdetektől fogva, de az utóbbi években különösen teljesen összefonódott.

Elöljáróban akkor elmondanám, hogy az egyesület, a keresztyszülők egyesülete egy abszolút civil szervezet, amely a virtuális, a jelképes keresztyszülőknek az összefogásával foglalkozik, és nem kezel pénzt. Tehát mi kampányolunk, szervezünk, próbáljuk elérni, hogy minél nagyobb támogatottsága legyen az ügynek, de minden

olyan pénz, ami a keresztszülőktől és a támogatóktól a moldvai magyar oktatás céljaira befolyik, az az AMMOA-hoz folyik be, ott csapódik le, az AMMOA a célnak megfelelően használja fel és a felhasználásban tökéletesen együttműködünk.

Legeza úr egy nagyon kerek kis bemutatkozást állított össze, úgyhogy ha elfogadják a javaslatot, akkor a vetítés kapcsán kettőnk közül mindig az szólalna meg, aki a dolgot éppen kézben tartja, vagy mélységében jobban ismeri.

DR. LEGEZA LÁSZLÓ, A Moldvai Magyar Oktatásért Alapítvány elnöke: Köszönöm szépen a meghívást. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Még annyit, ha szabad hozzátennem elnök úr bevezetőjéhez, közös álláspontunkat, hogy mi nagyon-nagyon szükségesnek tartjuk, hogy ott a helyszínen, Moldvában legyen egy erős magyar érdekképviselő, és mi is úgy gondoljuk, hogy az MCSMSZ-nek ez a mai felállása erre teljesen megfelel és alkalmas, és igyekszünk nagyon jól együttműködni velük a továbbiakban. Ezek után elkezdeném a rövid bemutatónkat. *(Elindul a vetített számítógépes prezentáció.)*

A két szervezet célja kifejezetten a moldvai oktatás valamilyen szinten történő segítése. Azt hiszem, ebben a körben különösebben nem kell sok időt azzal tölteni, hogy kik a csángók, honnan kerültek oda, egyet azonban szeretnék mindenképpen nyomatékosan megemlíteni, hogy a legrégebbi magyar történetet, kultúrát, néprajzi dolgokat talán a csángók őrizték meg a mai kor számára és ezt nagy intenzitással kutatták és gyűjtötték is össze a megfelelő szakemberek.

A csángók különböző területeken élnek a Kárpát-medencén túl javarészt, de ezen belül is. Sárgával a gyimesi csángókat jeleztük ezen a térképen. Nagyon röviden a csángók történetéről csak annyit, hogy néhány jeles személyhez kapcsolódik az ottani munka, elsőként is Petrás Ince János szerzeteshez, aki először tudósított a csángókról. Domokos Pál Péter neve nagyon kiemelt ebben a tevékenységben - nekem még szerencsém volt őt személyesen ismerni - és Kallós Zoltán, akit szintén nem kell bemutatni. Az előbb említetteken kívül még mások is kutatták és gyűjtötték a csángók által megőrzött magyar kultúrát, kezdetben fekete-fehér, később színes képek tömkelege készült. Én azt mondom, hogy gyakorlatilag majdnem befejezés előtt áll a régi anyagok gyűjtése.

Azonban az elmúlt húsz évben egy új jelenség ütötte fel a fejét Moldvában, mégpedig az, hogy a családok valamilyen oknál fogva hanyagolják a gyerekek magyar nyelvre tanítását, így bizony elég sok helyen előfordul, hogy a szülők még tudnak magyarul, egymás közt magyarul is beszélnek - főleg azt, amit nem akarnak, hogy a gyermek megértsen -, de a gyermeküket már nem tanítják magyarul. Most, az elmúlt tíz évben rengeteg férfi ment el külföldre dolgozni, egyes felmérések szerint a családfők 50 százaléka külföldön dolgozik, évente egy, maximum két alkalommal hazajönnek, és talán érthető módon nem azt mondják, hogy kisfiam, magyarul tanulj, hanem inkább, hogy angolul tanulj, mert úgy tudsz érvényesülni majd a világban. Tehát felgyorsult a dolog és nagy veszélyben van a nyelv megőrzése, meg persze a régi hagyomány megőrzése.

Tíz évvel ezelőtt Bőjte Csaba testvér találta ki, hogy szervezeten történjen a magyar nyelv visszaoktatása az ottani gyermekek számára, és ő szervezte meg A Moldvai Magyar Oktatásért Alapítványt, de azt mondta, nem kéne, hogy minden alapítvány az ő nevéhez fűződjön, ezért megkérte Petrás Máriát, hogy ő és a fia legyenek az alapítók. Ez tíz évvel ezelőtt, 2005. szeptember 20-án történt. Az alapítók, Petrás Mária és fia és az alapító okirat, amelyben rögzítve van a tevékenység.

Itt mondanám el, hogy a tevékenység kizárólag az oktatásra vonatkozik, tehát a moldvai csángó gyermekek magyar nyelvre oktatására és hagyományörzésének az oktatására is vonatkozik. Eredetileg nagyon szeretttük volna, hogy ez iskolai keretek

között történjen, de gondolom, az oktatás vezetője, vezetése, a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége az ősszel részletesen ismertette magát az oktatást. Itt mondanám el, hogy a Kemcsében is és az AMMOA-ban is, tehát mindkét szervezetben mindössze egy főállású dolgozó van, aki „irodai igazgató” minősítéssel az irodában tölti a munkaidejét, fölveszi a telefonokat és intézi az ügyes-bajos dolgainkat, mindenki más a saját idejében társadalmi munkaként végzi a tevékenységet. Motivációnk egyetlen, hogy a moldvai magyar gyerekek minél tovább őrizzék a nyelvüket és a hagyományukat.

PÁKOZDI JUDIT, a Keresztszülők a Moldvai Csángómagyarokért Egyesület elnöke: Az AMMOA megalakulását követően, jó egy évre rá kezdődött a keresztszülők csoportosulása. Mi mindnyájan Bőjte atya felhívására lettünk keresztszülők. Nagy sajtóvisszhangot kapott az ő felhívása és pillanatok alatt több százan jelentkeztek keresztszülőnek. Mit jelent ez a keresztszülőség, azért szögezzük le. Azt jelenti, hogy részben anyagilag kell egy gyermeket, egy csángó gyermek tanítását támogatni - ez havi 4 ezer forintot jelent, középiskolásoknál 15 ezer forintot -, de efelett a gyerekekkel a személyes kapcsolat kiépítése is legalább olyan fontos. Tehát a jelképes keresztszülőség valóban egy keresztszülői kapcsolatot is jelent, levelezést, találkozást, csomagküldést, a gyerek családjának a megismerését. Ettől nagyon sokat reméltünk, remél mindenki, hiszen olyan nagy a távolság, hogy ezeknek a gyerekeknek a magyarságtudata azzal erősödik, ha vannak magyar kapcsolataik, mert hiszen nagyon keveset vagy semmit sem tudtak erről.

Tehát a Kemcse 2007. január 28-án lett bejegyezve, de körülbelül egy olyan évig tartott, míg szerveződtünk. Mi keresztszülők, akik az elsők között jelentkezünk, szerveztünk egy buszos utat, elmentünk megnézni az első oktatási helyszíneket. Itt jegyzem meg, hogy az oktatás körülbelül 2000 körül kezdődött el néhány helyszínen, és miután kint meggyőződtek róla, hogy az oktatás csak akkor működik, ha van komoly anyagi támogatás, így került sor arra, hogy Bőjte atya azt mondja, hogy jöjjenek a támogatók, és ennek a formáját, ezt a keresztszülő programot kitalálta. Ezen a buszos úton szerveződött meg a keresztszülők egyesülete azzal a szándékkal, hogy mi a kapcsolatokat ápoljuk, tehát a keresztszülők egymás közötti kapcsolatát, a keresztszülők és a gyermekek, a moldvai gyermekek családja közötti kapcsolatokat és a magyarországi szervezetekkel a kapcsolatokat. A pénzt minden esetben, ami rajtunk keresztül vagy nálunk jelentkezett volna érdeklődés formájában, azt az AMMOA számlájára irányítottuk. Mind a mai napig egy közös bankszámlát használunk, tehát a támogatás minden formája egészen az 1 százalékig bezárólag az AMMOA-hoz kerül, mégpedig azért, mert az AMMOA szakosodott ennek a szakszerű és megbízható kezelésére.

A Kemcse tehát - a Keresztszülők a Moldvai Csángómagyarokért Egyesület rövidítése - megalakult, és 7 pontban foglaltuk össze a legfontosabb tennivalóinkat. Elsősorban a legyen ön is keresztapa, keresztanya program népszerűsítése, terjesztése és az új keresztszülők felkutatása. Az elmúlt tíz év alatt körülbelül 2500 keresztszülő fordult meg köreinkben, mostanában olyan 400-500 keresztszülő az, aki aktívan részt vesz a munkánkban.

A keresztszülők egymás közötti kapcsolattartásának kiépítése, erről szóltam. A keresztszülők és a moldvai csángómagyar gyerekek és a családjuk közötti személyes kapcsolatok, itt a levelezés támogatása, a csomagküldés, a táboroztatás, ez mind idetartozik. Ezekről mind fogunk szólni, azért nem megyek bele részletesen a dologba.

A tájékoztatás megszervezése: ehhez hozzátartozik, hogy van egy naprakész honlapunk, van újságunk, a Naputánjáró, van hírlevelünk, és részt veszünk

mindenféle kampányban, ahol sajtómegjelenéseket szervezünk sűrűn. Részt veszünk jótékonyági rendezvényeken, bálokon, egyéb baráti szervezetek rendezvényein, tehát ahol csak elérhető valamilyen érdeklődés, ott mi megjelenünk.

A keresztgyerekek és családjuk szociális és egészségügyi támogatását is fontosnak tartjuk. A szociális támogatásban benne vannak a csomagok is, amelyeknek az ingyenes kiszállítását megszervezzük. Ez egy óriási dolog, mert a postaköltség rettenetesen nagy, viszont Magyarországon nagy az adakozási készség, tehát van egy szervezet, amelyik vállalta, hogy ingyen kiviszi a csomagokat. Vannak a nagyobb ünnepekre szóló csomaggyűjtések és az iskolakezdés előtt is, de egész évben lehetőség van a csomaggyűjtésre.

Az egészségügyi támogatás megint csak nagyon fontos. Gyógyszereket próbálunk kijuttatni, támogatjuk az orvoscsoportokat, akik kimennek látogatni és gyógyítani a gyerekeket, és létrehoztunk egy úgynevezett segélyalapot, ami azt jelenti, hogy ha valamilyen nagyobb egészségügyi probléma van - baleset, haláleset -, akkor a családoknak tudunk segítséget nyújtani; ezt a Kemcse csinálja. Zárójelben elmondom önöknek, volt arra példa, hogy egy balesetes gyerek életmentő műtétéhez egy nap alatt összegyűlt 2 milliónyi forint. Tehát egy nagyon jól megmozgatható szervezet a miénk, gyorsan el lehet érni, mindenkiel kapcsolatban vagyunk és jó a reakció.

Az, hogy a moldvai kultúra terjesztésében és megismertetésében részt veszünk, ez természetes.

Még van egy dolog, ami a Kemcse keretein belül folyik, ez pedig a csángómagyarok magyar nyelvű hitgyakorlásának a segítése. Nem mondhatom, hogy ebben nagy sikerekkel dicsekednénk, de próbálunk kétnyelvű imakönyveket rendszeresen kijuttatni, részt veszünk a csíksomlyói búcsún, Magyarországon tartjuk a kapcsolatot az itt élő moldvai papokkal, és a moldvai csángókkal közös miséket és keresztutat szoktunk tartani. Valójában nincsen igazán ráhatásunk erre a dologra. Ez lenne az előbb pontokban vázolt tevékenységünk, és innentől kezdve minden, amit csinálunk, az úgy valósul meg, hogy a két szervezet együttműködik.

DR. LEGEZA LÁSZLÓ, A Moldvai Magyar Oktatásért Alapítvány elnöke: Közben kivetítettem a kapcsolatrendszerünket, amin látszik, hogy elég kusza. Ami nagyon fontos ebből, hogy a magyarországi keresztszülők végül is a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségén keresztül segítik a kinti oktatást, és ez a szövetség biztosítja a szakmai tevékenységet, ők szakfelügyelőkön keresztül folyamatosan ellenőrzik is ezt a munkát, ők veszik fel a tanárokat és velük vannak a tanárok munkaviszonyban.

A keresztszülők létszámának alakulása az elmúlt tíz évben. A tízéves évfordulóra készítettünk néhány ilyen diagramot, melynek az adatai természetesen a honlapról hozzáférhetőek bárki számára. Lehet látni, hogy viszonylag gyorsan felfutott ez a létszám, és van benne ugyan egy folyamatos csökkenés, ami természetes dolog, pláne, ha figyelembe vesszük, hogy 8 évig tanulnak ott is az általános iskolás gyerekek. Tehát aki, mondjuk, tíz évvel ezelőtt bevállalt egy gyereket, akkor az 8 év után nem biztos, hogy egy újabbat be fog vállalni. Ezzel együtt 2011 végén, 2012-ben volt egyfajta csökkenés.

Az AMMOA tevékenységét én külön nem mondanám, talán csak annyit, hogy azért van szükség két szervezetre, mert egy alapítványon keresztül történő támogatás tíz évvel ezelőtt még adókedvezményrel járt - még ma is bizonyos esetben, ha vállalatok, cégek adományoznak -, tehát ez volt az alapmotiváció, hogy két szervezet legyen, s az egyesület meg jobban illik egy ilyen tevékenységhez. A tíz év alatt közel 500 millió forintot fordítottunk az oktatásra, és ha figyelembe vesszük, hogy ez teljesen civil kezdeményeződés, én nem tudom, hogy hány ilyen civil szerveződés vagy tevékenység volt az elmúlt tíz évben, amelyik ilyen nagy összeget tudott fordítani.

Judit elmondta, hogy 2500 keresztszülő vett részt a tíz év alatt a programban, ugye, változtak folyamatosan, hogy egy évben egyszerre mennyi, azt az előző diagramon lehetett látni, tehát közel 800 volt a maximum.

3500 csángó gyermeket tanítottunk az oktatási programban, most 2070 gyermek vesz részt az oktatásban. Ezeknek egy része középiskolába került, egy része egyetemre és sajnos viszonylag kevesen kerültek vissza, de azért kerültek vissza Moldvába is az egyetemet végzettek közül. Örömként kell itt ma megemlítenem, hogy az utóbbi években már előfordult az, hogy echte román családok írták be a mi oktatásunkra a gyerekeiket, mert ők is nagyon jól tudják, hogy minél több nyelvet beszél egy gyermek, annál több, jobban tud érvényesülni majd az életben.

Magyarok házát is építettünk több helyszínen, illetve vásároltunk a keresztszülők pénzéből az MCSMSZ-n keresztül Csíkfaluban, Diószegen, Frumószán. Ugyan a frumószai ház Csaba testvér háza, de ebbe is azért beszállt a keresztszülői mozgalom. Ez a kósteleki, a külsőrekecsini ház, a lábnyiki ház és Magyarfalu, ahol a magyar ház építés alatt áll. Ez a legtávolabb lévő csángó falu, ahol viszonylag jó a nyelv állapota, a faluban van 120 gyermek összesen, és 105 gyerek jár magyaroktatásra ebből a 120-ból. Bízunk benne, hogy előbb-utóbb meglesz ennek a háznak a befejezésére is a pénzügyi fedezet. Tavaly kint voltam itt a Műegyetemről Balázs György professzorral, aki a beton tanszék vezetője, megnéztük, fölmértük az állapotát az épületnek. Jó állapotban van, tehát lehet tovább folytatni az építkezést annak ellenére, hogy öt télen keresztül így állt, tulajdonképpen különösebb védelem nélkül. Tehát itt én szeretnék lobbizni is, hogy kapjon Magyarfalu erre megfelelő támogatást. A pusztinai ház készen van, és nagyon jó állapotban van Pusztinán.

Itt mutatnám a bevételeinket különböző bontásban. Sötétkék a támogató, amelynek nagy része a keresztszülők és van egy-két vállalat, cég. Van, vagy inkább úgy mondom, hogy volt önkormányzati támogatás is egy időben. A pályázati lehetőségeket a zöld jelzi, azok változóak, és van a személyi jövedelemadó 1 százaléka. A diagramon, illetve a táblán szintén lehet látni, hogy 2011-ben lecsökkent a bevételek mennyisége, tehát nagy kár volt, hogy azok a dolgok akkor történtek. Ebből az előzőből ha külön kivesszük a keresztszülők és a cégek adományait, akkor azt ezen az ábrán láthatjuk. Kiemelném a 2008-as évet, amikor közel 70 millió forint jött össze. Ennek egy része oktatásra ment, más része pedig magyar házak vásárlására.

2012 óta viszonylag stagnálnak a bevételek, tehát tudjuk működtetni a rendszert, de nem tudnánk működtetni a rendszert, ha a magyar állam nem támogatná és nem karolta volna föl. Most már a zömét a magyar állam viszi, hiszen ha belegondolunk, hogy 2060 gyermek van az oktatásunkban és mindössze közel 500 keresztszülő, a kettő különbsége az háromnegyed, 1500 gyerek, annak az oktatását a magyar állam biztosítja és köszönet érte.

A kiadásainkat ez az ábra mutatja. Világoszöld jelzi azt a pénzmennyiséget, amit egy az egyben átutaltunk és átutalunk Moldvába, a piros szín a munkabér, valamint az iroda bérleti díja, tehát a működtetési költségünk, és a kék is a ráfordítás költsége, a piros csak a munkabér költsége. A munkabérré és a ráfordításra pályázaton próbálunk és igyekszünk pénzt szerezni, tehát nem a keresztszülők pénzéből fizetjük az egy dolgozónkat.

Néhány életképet mutatnék a foglalkozásról. Most már törvény van rá hála istennek, hogy az oktatást, a magyarnyelv-oktatást bevigyük az iskolába, és a kézműves hagyományőrzés tanítása kerül délután a magyar házba, illetve sok esetben magánházakhoz. Nem mindenütt engedik még be az oktatást az iskolába, tehát azért még nem 100 százalékos, de a tendencia nagyon jó. Vannak ilyen egészen jól felszerelt tantermeink is, és van, ahol csak 5-6 gyerek tanul magyarul, van ahol 100, tehát

elégé szerteágazó. Itt annak a bizonyos felmérésnek a képei látszanak Pogár Lászlóval és a professzor urakkal.

A különböző rendezvényeket támogatjuk, nem tudom, Judit, esetleg ezeket mondd el!

PÁKOZDI JUDIT, a Keresztszülők a Moldvai Csángómagyarokért Egyesület elnöke: Igen. Valójában úgy veszünk részt a kintiek életében, hogy minden olyan versenyen - tantárgyi verseny, mesemondó verseny, énekverseny -, falunapok megrendezésében, ahol a moldvai oktatásban részt vevő gyerekek ott vannak, oda mi is ellátogatunk. Ha tudunk, a szervezésben anyagilag segítünk nekik, ha versenyek vannak, akkor oklevelet, ajándékokat adunk, tehát, hogy érezzék, hogy mi odafigyelünk rájuk.

Nagyon nagy részét teszi ki munkánknak a nyári táborok támogatása, és akkor itt ezt el kell választani a keresztszülői támogatástól. Tehát a keresztszülő befizeti a maga 4 ezer forintját, amiből összegyűltek azok a milliók, amik idáig az oktatásra mentek. A nyári táborok megvalósításakor egy évben körülbelül 600 gyerek nyaraltatását tudjuk megszervezni. Tehát a nyári táborokra a pénzt pályázatokból próbáljuk összeszedni oly módon, hogy a keresztszülők is beszállnak a keresztgyermekük nyaraltatásába; az útlevel-csináltatásba egy nagy összeg, most már körülbelül 30 ezer forint. Ez általában úgy néz ki, pályázatot úgy nyerünk, hogy két tábort az AMMOA tud megszervezni, két tábort a Kemcse, a többi pedig vegyes, keresztszülői, önkormányzati és egyéb együttműködésekkel valósul meg. Nagyon sok tábor van Erdélyben és most már helyben, Moldvában is szervezünk táborokat úgy, hogy kimegy egy-egy keresztszülő és ott a helyszínen foglalkozik egy-két hétig a gyerekekkel. Ennek óriási jelentősége van, ezt nem kell senkinek mondani, hogy az a gyerek, aki eltöltött Magyarországon egy hetet, eljutott a Balatonra és látta a Parlamentet, az egy életre szóló élményt kap. Amire nem igazán hatásos ez a tábor, az a nyelvtanulás, mert a gyerekek egymás között - és itt ezt őszintén meg kell mondani - románul beszélnek, de erre van egy megoldásunk, amit majd később megemlítek.

Mi nagyon igyekszünk az RMPSZ munkáját is támogatni, abszolút jó közöttünk a kapcsolat. Minden évben meghívunk minket a tanévnyitó értekezletre, amikor körülbelül mi is képbe kerülünk, hogy mi fog történni az eljövendő évben, miben számítanak a mi támogatásunkra, mikor kell nekünk jelen lenni, és amikor hazajövünk, tájékoztatjuk a keresztszülőket, ami megint csak egy nagyon fontos feladatunk. Itt a versenyekről vannak képek, ő Vaszi Levente és a kislány, aki most megnyerte a Fölszállott a pávát, illetve különdíjat nyert.

Igen, a tájékoztatás: a tájékoztatás a Kemcse egyik legfontosabb feladata. Megalakulásunk óta minden hónapban, a második szombaton tartunk egy klubnapot. Jelenleg a XII. kerületi önkormányzat biztosít ehhez nekünk egy különtermet. Ennél valamivel nagyobb az a terem, amelyikben össze szoktunk gyűlni, körülbelül 100 keresztszülő minden ilyen rendezvényen részt vesz. Ennek két célja van: az egyik, hogy mi átadjuk az információkat, amiket személyesen vagy levelezés kapcsán az oktatási programról tudunk, részben, hogy a csángó kultúrából átadjunk valamit, ezért mindig előadókat szoktunk meghívni, népzeneészeket, költőket, néprajzkutatókat, táncosokat, papokat, kutatókat. Évente 10 ilyen klubnapot tartunk, tehát a 8 év alatt 80 ilyen rendkívül híres és beavatott ember vett részt. A legutóbbin a fiatal csángó írókat mutattuk be, és a karácsonyi vendégünk például Kozma atya volt, aki a máltaiak munkájáról tartott ismertetést. Ezekbe a klubokba bevonjuk az itt élő egyetemistákat is. Tehát úgy gondoljuk, hogy azok, akik itt tanulnak moldvai egyetemisták - most éppen 16-an vannak -, azoknak mi jelentjük a keresztszülői

hátteret, ők is mindig részt vesznek a klubnapokon. Tehát az információnak és az összetartásnak ez egy fontos fóruma.

A csomagküldés, erről már az előbb tettem említést, ennek nagyon nagy jelentősége van. Csak egy számot mondanék, a legutóbb karácsonyra 2000 csomag ment ki. Az, hogy 2000 csomagot egy cég elszállítson ingyen, az egy milliós nagyságrendű dolog. Ez is annak tudható be, hogy vannak lelkes keresztszülők. A csomagokat a keresztszülők állítják össze, de vannak szimpatizánsaink - iskolák, intézmények -, akik szintén készítenek csomagokat. Ezt várják kint, ennek örülnek, odafigyelünk, hogy minden gyerek a nagyobb ünnepekre kapjon, és mi ezt kiegészítjük, úgyhogy még soha nem fordult elő, hogy Moldvában karácsonykor legyen olyan gyerek, aki magyar oktatásban részt vesz, és nem kap csomagot.

DR. LEGEZA LÁSZLÓ, A Moldvai Magyar Oktatásért Alapítvány elnöke: Itt megemlíteném, amit mondtam már, hogy a gyermekeknek körülbelül egynegyede rendelkezik keresztszülővel, de mindenki kap csomagot, tehát mind a 2000 gyerek.

Mi érzékeltük, hogy szükség van a keresztszülők létszámát növelni, ezért decemberben egy nagy kampányt bonyolítottunk le, itt a különböző megjelenések vannak feltüntetve. Az információjavítás érdekében készítettünk, most már több mint egy éve készítjük minden hónapban a keresztszülői hírlevelet, amit nemcsak a közvetlenül a munkában részt vevők kapnak meg, hanem több száz címre küldjük, egyelőre csak interneten keresztül. Viszont nyomtatott formában megjelenik évente egyszer a Naputánjáró, amelyiknek a legutóbbi számából hoztunk néhány példányt, majd szeretnénk ezt kiosztani. Van egy nagy adatbázisunk, számítógépes adatbázis, amivel naprakészen tudjuk a tevékenységet követni. Készítettünk, illetve Iancu Laura gyűjtésével, de végül is mi készítettünk egy kis könyvet, a Csángómagyar legendákat, amit majd elnök úrnak szeretnénk szintén átadni.

Három évvel ezelőtt alapítottunk egy díjat, amelyet évente egy személynek ítél oda az AMMOA kuratóriuma, annak, aki abban az évben vagy korábban a legtöbbet tett a moldvai csángómagyar gyermekek oktatásáért. Első évben Borbáth Erzsébet kapta, csíkszeredai tanárnő, a következő évben Kallós Zoltán és az idén Lászlófy Pali bácsi, ha szabad így mondani, mert így ismerik leginkább. A Kemcse elismerő oklevelet kapott tavaly az emberi erőforrások miniszterétől a tevékenységével kapcsolatban. Ezzel a képpel szeretnénk megköszönni a figyelmet, illetve még átadom, visszaadom a szót

PÁKOZDI JUDIT, a Keresztszülők a Moldvai Csángómagyarokért Egyesület elnöke: Igen, van még egy nagyon fontos dolog, a „Csángó palánta” program, merthogy azt mi látjuk, hogy a 10 éves munkánk eredményeképpen azért a gyerekek magyartudása nem olyan mértékű, mint amit mi reméltünk vagy elvártunk volna. Ennek sok oka van: az, hogy otthon nem beszélnek, hogy már az iskolában a magyaroktatás még gyerekcipőben jár, ezért arra gondoltunk, hogy a következő időszak legnagyobb feladata lenne számunkra, hogy a gyerekek magyar nyelvi tudását erősítsük, ehhez hívtuk életre a „Csángó palánta” programot. Azt szeretnénk elérni, hogy a gyerekek, bizonyos számú gyerek hosszabb időt tudna nyáron Magyarországon tölteni befogadó családoknál, tehát hogy csak magyar környezetben legyen, csak magyarul beszéljen, és ha lehetséges, ennél a családnál legyen hasonló korú gyerek. Nálunk évtizedekkel ezelőtt volt a cseregyerekprogram, ami nagyon bevált, amikor az ember idegen nyelvet tanult, tehát ennek a mintájára hozzájárulnánk ahhoz, hogy azt a nyelvtudást, amit a gyerekek elsajátítottak, azt gyakorolják és javítsák. Nagyon fontos ez azoknál a gyerekeknél, akik továbbtanulnak, mert azt bizony tapasztaljuk,

hogy amikor Csíkszeredába mennek gimnáziumba, akkor az első év azzal telik el, hogy a nyelvvel küszködnek és ez hátráltatja őket a tanulmányaikban.

Még a könyvkiadáshoz annyit tennék hozzá, hogy kiadtunk három évvel ezelőtt egy Naputánjáró társasjátékot, ez mind a csángó gyerekeknek, mind a magyaroknak nagyon jó. Ez egy földrajzi csángó történelmi, kulturális jellegű társasjáték. Egy alap társasjátékra vannak a kérdések, tudás alapú kérdésekkel megspékelt játék ez, amelynek nagy sikere volt. 50 magyar iskolának adtuk és minden kinti iskola is kapott belőle, mint ahogy ebből a csángómagyar legendákat összegyűjtő könyvből is kapott mindenki odakint.

Azt hiszem, nagyjában-egészében mindent elmondtunk. Biztos, hogy van egy csomó apró részlet, amit nem, de körülbelül kaptak egy képet. Azt nem győzöm hangsúlyozni, hogy mindnyájan önkéntesen végezzük a munkánkat, soha senki egyetlen fillért nem kapott azért, amit itt a 10 év alatt tett. Állandó, megbízható, jól együttműködő társaság van körülöttünk és országos, tehát nem Budapest-központú.

Még egyet, bocsánat, a keresztszülő-találkozó, ez egy nagyon fontos esemény. Minden évben megszervezzük, hogy a csángó oktatók eljőjenek Magyarországra, és egy gimnáziumban találkozunk úgy, hogy meghívjuk a keresztszülőket és meghívjuk a tanárokat, és akkor osztályonként lehet - mint egy osztályfőnöki óra - találkozni a tanároknak és a keresztszülőknek, és ott mi is elmondjuk az elmúlt év eseményeit és tapasztalatait, tehát a keresztszülők is kapnak egy teljes képet arról, hogy hogyan működik a szervezet. Köszönöm szépen.

Kérdések, hozzászólások

ELNÖK: Köszönöm szépen, elnök asszony, elnök úr, a tájékoztatót. Bizottság? *(Jelzésre:)* Szávay képviselő úr!

SZÁVAY ISTVÁN (Jobbik): Köszönöm szépen.

Tisztelettel és szeretettel köszöntöm én is önöket, illetve engedje meg, elnök úr és a bizottság is, hogy köszöntsem szeretettel itt körülünkben Dragos Tirnoveanu és Razvan Munteanu urakat, az Adevărul román napilap újságíróit, akik figyelemmel kísérik most a munkánkat. Itt mögöttem foglalnak helyet, és munkatársam segítségével figyelik a munkánkat, és őszinte, pozitív érdeklődéssel viseltetnek a bizottság napirendjén szereplő téma iránt, és erről majd tudósítani is fogják olvasóikat.

Nagyon sok kérdésem lenne, úgyhogy próbálok rövid lenni. Mindig nagyon szívügyem volt a csángóügy és a csángóoktatás kérdése, és nagyon örülök, hogy most már egy év alatt, ha más-más meghívottakkal is, de most már harmadszorra, egy éven belül háromszor is a bizottságunk elé került ez az ügy és a moldvai oktatás helyzetéről tudunk beszélni, tudunk beszélgetni. Több olyan kérdésem is van, nem biztos, hogy mindegyiket önöknek kellene címeznem, de ezekben a kérdésekben talán még mindig több információval rendelkeznek, mint én, úgyhogy engedjék meg, hogy ezeket feltegyem, legfeljebb majd visszakoznak a válasz kapcsán. Kicsit tágabbról nézve a kérdést...

ELNÖK: Bocsánatot kérek, képviselő úr, egy kis technikai közbeszólás, hogy a gyorsírónk is tökéletesen hallja, két előadónknak bekapcsolva maradt a mikrofonja, kérem, azt legyenek szívesek kikapcsolni! *(Megtörténik.)* Képviselő úr, öné a szó.

SZÁVAY ISTVÁN (Jobbik): Én meg bekapcsoltam a másikat. Jó.

Szóval, egy kicsit távolabbról tekintve még egy pillanatra a témára, és ez nagyon fontos, talán ezért a bizottság számára is ajánlom tanulságul, az Egyesült

Államok nemrégiben készítette el a Romániáról szóló emberi jogi országjelentését, amelynek nagyon komoly magyar vonatkozásai is vannak, ami egyébként viszonylag kevésbé jutott el a romániai olvasókhöz, ugyanis a román sajtó ennek az országjelentésnek a magyar vonatkozásait nem emelte ki, hanem csak a mindenféle civil szervezetekkel, korrupcióval, szexuális kisebbségekkel meg egyebekkel foglalkozik, ugyanakkor nagyon fontos megállapítások vannak benne. Annak ellenére, hogy azért azt tudjuk, hogy meglehetősen jó, sőt szoros a román-magyar viszony, ennek ellenére az Egyesült Államok külügyminisztere elég komoly kritikákat fogalmaz meg, többek között megemlíti a csángóföldi magyarórák akadályozását is ebben az országjelentésben. Szeretném kérdezni, hogy ez lendíthet-e valamit előre az oktatási program helyzetén vagy ennek a román elfogadottságán, érződik-e, érződhet-e ez ügyben valamiféle javulás vagy változás?

Egyébként pedig bizottsági tagtársaimnak azért azt hadd említsem meg - látjuk, hogy nem túl jók a magyar-román kapcsolatok és elég sok olyan kérdés van, ami most a kétoldalú kapcsolatokat terheli -, tehát elég sok ügyben lehetne most éppen a magyar Külügyminisztériumnak tiltakoznia, felszólalnia, én úgy gondolom, hogy azért érdemes lenne a külügynek azokra a kérdésekre a jövőben összpontosítani, amik ebben az országjelentésben is megjelennek, hiszen ezek mégis nagyobb nemzetközi figyelmet kaptak. Ezek egyébként a csángó nyelvoktatás kérdése mellett a szimbólumok használata, a nyelvhasználat, a kétnyelvűség kérdése, a magyar egyetem hiánya, valamint az egyházi és a közösségi ingatlanok visszaszolgáltatásának akadályozása, tehát ezek azok a kérdések, amelyek az Egyesült Államok Külügyminisztériumának az országjelentésében magyar vonatkozásban szerepelnek. Úgy gondolom, hogy mindenképpen érdemes lenne, ha ezekben a kérdésekben legalább a magyar külügy is egy kicsit nagyobb fokozatra kapcsolna.

Ha már itt vagyunk a kérdésnél, tudnak-e önök arról, hogy az amerikai nagykövetség munkatársai jártak-e már Csángóföldön vagy a csángó falvakban. Amennyiben nem, akkor lehet, hogy érdemes lenne valamilyen formában őket oda elvinni, meghívni, bemutatni nekik - *(Gerjed a mikrofon.)* hirtelen gondolkodtam, hogy valami frappánsat mondjak erre, csak semmi ilyen nem jutott az eszembe -, szóval, érdemes lenne őket oda valamilyen formában meghívni és bemutatni nekik az ottani helyzetet. Meglehetősen erős most az amerikai befolyás Romániában, ezt tudjuk, úgyhogy mindenképpen fontosnak tartanám személyes tapasztalatokkal szolgálni számukra.

Amikor készültem a bizottsági ülésre, akkor nyilván átfutottam a november 23-ai ülésünk emlékeztetőjét, jegyzőkönyvét, számos olyan kérdés merült ott fel, amelyekkel kapcsolatban én a magam részéről nem igazán tudok előrelépésről, megkérdezem, hátha önök igen. Szó volt novemberben arról, hogy egyre nehezebb lépést tartani a béremelésekkel az oktatási programban, ez az RMPSZ részéről hangozott el. Történt-e ez ügyben valami előrelépés, hogy áll a következő egy-két évre vonatkozóan a tanárok bére, várható-e valamilyen komolyabb vagy akár bármilyen mértékű emelés?

Azt javasolta Lászlófy elnök úr ezen az ülésen, hogy a keresztszülő programot érdemes lenne átalakítani, hogy ne a gyerekeket, hanem a programokat, például a táboroztatást támogassák vele azok, akik ezt a programot támogatni kívánják. Én csak kíváncsi vagyok ezzel kapcsolatban az önök álláspontjára, hogy ez jó ötlet-e, nem jó ötlet, maradjon-e a mostani rendszer, vagy esetleg ez ügyben történt-e már valamilyen változás.

A Határtalanul! program kiterjesztése a Csángóföldre megtörtént-e, van-e erre lehetőség - erről szintén beszéltünk -, egyáltalán van-e alkalmas helyszín adott esetben a magyarországi diákcsoport fogadására?

A másik a Petőfi-ösztöndíj. Van két Petőfi-ösztöndíjas, Nagy Bence és Tremmel Ákos, velük önöknek van-e valamilyen kapcsolata, vagy ők csak az RMPSZ ösztöndíjasaiként segítik az oktatás munkáját?

Az előző napirendi ponthoz kapcsolódóan itt is felmerült bennem a kérdés, hogy kaptak-e önök bármilyen segítséget, van-e bármilyen együttműködés olyan nemzetpolitikai háttérszervezetekkel, mint a Nemzetstratégiai Kutatóintézet vagy a Nemzetpolitikai Kutatóintézet az oktatással kapcsolatos stratégia kidolgozásában. Úgy gondolom, hogy ez megint egy olyan kérdés egyébként a ReConnect Hungary Programmal kapcsolatban, amivel talán érdekesebb lenne a Nemzetstratégiai Kutatóintézetnek foglalkoznia, mintsem mangalicafesztivál vagy focikupa szervezésével.

A finanszírozás kapcsán itt belefutottam egy Pillango Foundation, egy Pillangó Alapítvány nevébe, amely az Egyesült Államokból 21,5 millió forinttal támogatja - legalábbis én úgy tudom - az egész programot. Ők kik, vagy mit lehet róluk tudni, kik vannak e mögött az alapítvány mögött? Bizonyára jó szándékú emberek, nyilván, ha ezt a programot támogatják, de mégis kik ők?

Burus-Siklódi elnök úr a kérdésemre - én magam is egyébként keresztszülő voltam korábban - a múltkori ülésen felvetette azt, mondván, hogy most már kezd rendeződni minden bizonytalanság ebben a programban, hogy akkor megpróbálják felkutatni a régi keresztszülőket vagy visszatalálni az egykori keresztszülőkhöz, akik korábban támogatták a programot, de kiestek belőle. Nem tudom, hogy ez a munka elkezdődött-e. Én mondjuk, sem a magam részéről, sem azok részéről, akiket ismertem korábban keresztszülőként, még nem tudok arról, hogy ilyen megkeresés lett volna akár az RMPSZ vagy akár a Kemcse részéről. Nem is tudom, hogy elsősorban kinek lenne a dolga ez, de én mindenképpen fontosnak tartanám és érdekesnek találnám, hogy azokat, akik korábban a programot támogatták, és egyébként a többségük az a körül lévő bizonytalan helyzet miatt nem vállalta tovább a program támogatását, őket azért érdemes lenne, azt hiszem, még egyszer megkeresni.

Két dolog még: nagyon sajnálom, hogy az oktatás-nevelési támogatások rendszerének az átalakítása elakadt - erre Potápi államtitkár úr, bizottságunk korábbi elnöke több alkalommal is ígéretet tett, és egyébként ezt az RMPSZ elnöksége és vezetői is kezdeményezték itt még egy jóval korábbi bizottsági megbeszélésen -, ez a magyar szülőknek juttatott oktatás-nevelési támogatások kérdése. Több konkrét javaslatot is megfogalmazott az RMPSZ, például azt, hogy az 1., az 5. és a 9. osztályban valamilyen kiemelt támogatást kapjanak a diákok, ami ösztönöz az új iskolába való beiratkozáskor, vagy az egyetemi alaptámogatás összegének megemlése. Nem is feltétlenül önöknek mondom ezt, inkább csak saját magunknak és elnök úrnak is, kicsit ceterum censeo, mi továbbra is rossznak tartjuk ezt a rendszert, és továbbra is hiányoljuk a párbeszédet és a világos kormányzati szándékot azzal kapcsolatban, hogy az érintettek bevonásával az oktatás-nevelési támogatás rendszere valóban át tudjon alakulni.

Végül pedig, szintén Burus-Siklódi elnök úr említette, hogy létre kellene hozni egy csángóföldi magyar pedagógiai és oktatási, módszertani, felügyeleti központot és mindezek mellett egy szakiskolát, egy szakképző iskolát, hogy ezzel is további lehetőségeket tudjon a program kínálni a helyben történő tanulásra. Nem tudom, hogy ez ügyben bármiféle előrelépés van-e. Amennyiben nincs, én elnök úr, illetve a bizottság számára szeretném ezt a kérdést saját magunk figyelmébe ajánlani, hogy éljünk akkor vele, amennyiben ezt egyébként önök is fontosnak tartják, bár itt a bólogatásokból úgy láttam, hogy igen. Azt hiszem, ez egy olyan cél lenne, amelyet mindenképpen érdemes lenne támogatnia Magyarországnak és a magyar államnak, erre a kérdésre akár a költségvetés közelgő tárgyalásakor is azt hiszem, hogy érdemes

lenne majd visszatérnünk. Mi a magunk részéről mindenképpen szeretnénk majd egy ilyen költségvetési javaslatot tenni.

Köszönöm szépen és várom a megtisztelő válaszokat.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Más kérdés, hozzászólás, vélemény a bizottság részéről? *(Nincs jelzés.)* Amennyiben nincs, úgy engedjék meg, hogy én is, kvázi a bizottság tagjaként is megköszönjem az önök munkáját és természetesen ezt a tájékoztatót is. Azt gondolom, hogy maga az egyesület és az alapítvány is egy olyan időszakban jött létre ott 2005-ben, amikor a nemzetpolitika mélyponton volt, tehát használhatnám azt a fogalmat, hogy egy hiánypótló szervezetként, alapítványként jött létre. Azt gondolom tehát, egy olyan időszakban jött létre, amikor az akkori magyar kormány elfordult a határon túli magyarságtól, szinte semmit nem tett azért, hogy a szülőföldjükön tudjanak megmaradni és boldogulni, ezért külön köszönet önöknek ezért a szervezésért, és hogy azóta is mind az egyesületet, mind az alapítványt működtetik, életben tartják egy ilyen ügy mellett, mint a csángók megmaradása a szülőföldön.

Azt gondolom, hogy vannak olyan folyamatok, amelyeket nagyon nehezen tudunk befolyásolni, csak lassítani, mérsékelni tudjuk, ilyen az az elvándorlás, ami Csángóföldet is jellemzi és az az asszimiláció, ami sújtja ott a nemzet szélét; ez a Kárpát-medence más szórványáiban is sajnos jellemző. Én csak bátorítani szeretném önöket arra, hogy ezt a tevékenységet, ezt a szervezőmunkát, ezt a támogatást folytassák a jövőben is.

Csángóügyben, a csángó oktatás ügyében az az elbizonytalanodás, ami volt ott jó pár évvel ezelőtt, látszott az önök támogatási grafikonjából is, hogy 2010-11 után egy csökkenés következett be. Nyilvánvaló, az önök által szervezett keresztszülők, ez a mozgalom, a támogatók maguk is elbizonytalanodtak, nem abban, hogy jó helyre kerülnek ezek az összegek, hanem annak felhasználásának, elszámolásának módjában. Erre céloztam én magam is és Szávay képviselő úr is, hogy ez a dolog a helyiek beszámolóí alapján is rendeződött, részben a pedagógus szövetség, részben a csángó szövetség részéről kaptunk erről tavalý információkat.

Szeretném önöket biztatni arra, hogy ezt a szervező, támogató munkájukat a jövőben is végezzék, teszem ezt leginkább azért, mert ugyan az elmúlt években kiderült, ahogy a támogatások csökkentek, a hiányzó összeget a magyar kormány biztosította. Ha tehát nincs támogató, akkor belép a magyar kormányzat, de sokkal fontosabbnak tartom, hogy a nemzeti összetartozásban létezik egy szolidaritás, és ezt a szolidaritást semmilyen kormányzati támogatás nem tudja felülmúlni, ezért nagyon fontos az a tevékenység, amit önök végeznek, és ezt kérem önöktől nagy tisztelettel a közeljövőben is.

Önöké a szó a reakciókra, hogy válaszoljanak képviselő úr kérdéseire.

Válaszok

DR. LEGEZA LÁSZLÓ, A Moldvai Magyar Oktatásért Alapítvány elnöke: Köszönöm szépen, elnök úr. Mi is pontosan így gondoljuk, hogy a dolog nemcsak pénzről szól, hanem van egy másik vonatkozása, ami sokkal fontosabb.

Válaszolnék röviden Szávay képviselő úr kérdéseire és köszönöm, hogy ilyen alaposan végighallgatott bennünket, és hogy ennyire szívügye a csángókérdés.

Az első az emberi jogi jelentés az USA-val kapcsolatban. Itt azt a jó hírt tudom mondani, mint tudomásom szerint az egyetlen változás, hogy törvényt hoztak Romániában az elmúlt egy-két évben arra vonatkozóan, hogy ha egy iskolában 12 idegen ajkú gyermek van, akkor kötelező az ő anyanyelvi oktatásuk délelőtt az iskolai kereteken belül. Ez Moldvában a magyar nyelvre vonatkozik meg a roma nyelvre is

egyébként, de Székelyföldön pont fordítva van, ott a románokra vonatkozik, tehát a román nyelvű oktatás a kötelező, mert vannak olyan falvak, ahol nincs 12 vagy éppen 12 román gyermek van. Tehát ez egy pozitív dolog, és ezzel lehet kötelezni Moldvában az iskolaigazgatókat, hogy befogadják a mi oktatásunkat, csak szakmailag kell nekünk egy olyan feltételt teljesíteni, amit nem mindig tudunk, hogy szakképzett tanár tanítsa a gyerekeket, tehát Erdélyből olyan tanárokat kell toboroznunk, akik tanári képesítéssel rendelkeznek. Akkor, ha ez teljesül, nincs ok, ami miatt kizárhatnák bennünket az oktatásból, tehát ez egy nagyon jó tendencia. Itt azért zárójelben megjegyzem, hogy a személyes kapcsolattartás az ottani polgármesterrel, igazgatóval, ami szintén célkitűzésünk és gyakorlatunk is, nagyban tud segíteni ezen a problémán. Volt konkrétan Magyarfaluban erre példa, hogy két éve beengedik őket az iskolába, sőt két terem is kapnak.

A második kérdés az amerikai kapcsolatokról szól. Nyilván képviselő úr is tudja, hogy két évvel ezelőtt a csángó bálon ott volt az amerikai nagykövet asszony Németh Zsolt meghívására. Hogy ez mennyiben folytatódott és milyen szinten, arról nincs tudomásom, úgy tudom, hogy nem volt kint amerikai képviselő Moldvában még, de a dolog elindult, valahogy nyilván ezt folytatni kell.

PÁKOZDI JUDIT, a Keresztszülők a Moldvai Csángómagyarokért Egyesület elnöke: Jó az ötlet is.

DR. LEGEZA LÁSZLÓ, A Moldvai Magyar Oktatásért Alapítvány elnöke: Igen, természetesen.

A következő a béremelés kérdése. Mint említettem, az oktatás szakmai vezetése az RMPSZ kezében van, és ezt az RMPSZ-nek kell hogy karbantartsa. Én a nevükben sok újat nem tudok mondani vagy nem is tudok mondani semmit. Igyekeznek biztosan a lehetőségeikhez képest bért emelni, és egészen biztos, hogy az a pénz, ami a magyar államtól és a keresztszülőktől vagy más forrásból, akár a Pillangó Alapítványtól a csángógyermek oktatására fordítódik, az biztos, hogy kiosztásra is kerül, de ez egy állandó kérdés.

A pályázattal kapcsolatban itt annyit írtam fel magamnak, hogy át kellene alakítani valamit. Ha segítené, képviselő úr, hogy mi volt ez a kérdés, mert nem írtam föl precízen.

SZÁVAY ISTVÁN (Jobbik): Lászlófy elnök úr vetette föl a keresztszülő program átalakítását, hogy nem közvetlenül, hanem szimbolikusan...

DR. LEGEZA LÁSZLÓ, A Moldvai Magyar Oktatásért Alapítvány elnöke: Igen-igen, köszönöm szépen. Ezzel kapcsolatban egy nagyon határozott véleményünk van mindkettőnknek - azt hiszem, mondhatom -, hogy mi keresztszülőt csak az oktatás támogatására tudunk toborozni. Emellett, mint ahogy szó volt a beszámolómban, millió más feladatot is teljesítünk, de arra, hogy nyári táboroztatásra gyűjtsünk pénzt vagy valamilyen programra vagy pályázatra, arra folyamatosan nem tudunk gyűjteni. Tehát csak az oktatásra tudunk keresztszülőket toborozni és bevinni ebbe a tevékenységbe, ami aztán bővül, és ezt mi szeretnénk megtartani a továbbiakban is. Persze az RMPSZ részéről az egy világos megfogalmazás, hogy könnyebb lenne nekik biztos dolgokra számítani, de ezek a keresztszülői pénzek is biztos összegek, és amikor csökkenteni kellett, akkor én azt időben jeleztem az RMPSZ felé és a magyar állam felé is, és akkor történt a pótlás. Tehát másra nem tudunk keresztszülőket biztosítani, toborozni, és ezt szeretnénk fönntartani. Ha elveszítjük ezt a lehetőséget,

hogy az oktatást finanszírozzuk és támogatjuk, akkor megszűnik a keresztszülői mozgalom.

PÁKOZDI JUDIT, a Keresztszülők a Moldvai Csángómagyarokért Egyesület elnöke: Ez a hívó szó, erre jöttek az elején a keresztszülők, ezt érzik fontosnak és ügyüknek, hogy a csángómagyar gyerekek magyartanulását támogatják. Ilyen egyszerű a dolog. Ez az üzenet eljutott sok ezer emberhez és meg is volt az eredménye. Látjuk, tapasztaljuk, hogy nem lehet a magyar társadalomban most pillanatnyilag újabb erőket nyerni különböző támogatásokra, pályázatokhoz kell fordulni és más forrásokat keresni. Tehát mi mint keresztszülői mozgalom ezt tudjuk garantálni, reméljük, még hosszú ideig, hogy a keresztszülők arra a szóra, hogy a magyar nyelvet megőrizték Moldvában, arra megmozdulnak.

DR. LEGEZA LÁSZLÓ, A Moldvai Magyar Oktatásért Alapítvány elnöke: Ezt egyébként elmondtuk Burus elnök úréknak is, tehát tudják ezt az álláspontunkat és ezt tolerálják is.

A Határtalanul! programban annyiban tudunk csak részt venni, amennyiben az oktatásban részt veszünk, tehát az oktatásunkon keresztül. Itt én nem tudom, hogy a képviselő úr mire gondolt, hogy mi az a tevékenység, amivel esetleg tudnánk segíteni a Határtalanul! programot, de ha van, és az az oktatási programunkkal összeférhető, akkor nagy örömmel segítünk ebben a munkában is.

A Petőfi-ösztöndíjas két fiatalemberrel szinte napi kapcsolatunk van, ugyanolyan tanáraink, mint bárki más. Tehát a többi tanárral teljesen egyenértékűek, talán annyi, hogy ők kicsit aktívabbak is, mint a többiek, de nagyon meg vagyunk elégedve, és köszönjük ezt a programot, ez nagy segítség számunkra.

A következő, hogy kapunk-e segítséget. Azt kell mondjam, hogy igen, nagyon jó a kapcsolat a Nemzetpolitikai Államtitkársággal. Potápi államtitkár úrnál háromnegyed órát ültem bent egy hónappal ezelőtt és hosszasan elbeszélgettünk erről az egész témaköréről. Lényegében ugyanazt beszéltük át, ami itt is elhangzott, és örömmel vettük azt az ígéretet, tudniillik nyertünk a Szerencsejáték Rt.-nél 2 millió forintot azért, hogy a tanárok lakhatási körülményeit javítsuk. Az egy nagyon nagy probléma, a legtöbb tanár albérletben lakik, nincs fürdőszoba stb., stb., mint Magyarországon körülbelül 100 évvel ezelőtt volt, olyan állapotok vannak vagy 60 évvel ezelőtti, és ezen tudunk segíteni. Vettünk 6 fürdőszoba-berendezést kompletten, folyamatban van a kiszállítás, illetve 8 motoros láncfűrész, mert fával tüzelnek és ez is probléma, hogy hogyan vágják föl a tüzelőanyagot. Államtitkár úr kérte, hogy mérjük föl az összes tanárunk lakhatási körülményét, és igyekezzünk pályázni, hogy javítsuk ezeket a körülményeket. Mi szeretnénk ezzel élni, természetesen, és elkezdtük a felmérést, folyamatban van.

PÁKOZDI JUDIT, a Keresztszülők a Moldvai Csángómagyarokért Egyesület elnöke: Ehhez szeretnék még hozzátenni annyit, hogy Rákosmentén volt egy jótékonyági bál, ahol erre a célra gyűjtöttek, mi pedig, mint Kemcse, 600 ezer forintot tudunk felajánlani arra, hogy ahol kell segíteni a tanároknak a szerelés fedezetére, ahhoz mi hozzájárulunk. Ehhez pályáztattuk a tanárokat, igyekszünk igazságosan és méltányosan eljárni, hogy a legrászorultabbak jussanak először fürdőszobához.

Megjegyzem, a tanárok munkavállalására nagy hatással van az, hogy milyenek a körülmények. Tehát ha jobb körülmények között lennének, akkor több tanár hosszabb ideig maradna odakint. Nagyon mostohák a körülmények.

DR. LEGEZA LÁSZLÓ, A Moldvai Magyar Oktatásért Alapítvány elnöke: A Pillangó Alapítvány: nemcsak a keresztszülők támogatják a moldvai csángó gyerekek oktatását, hanem nagyon sok vállalat is támogatja és ezek közül mindenképpen ezt az alapítványt kell kiemelni, a Pillangó Alapítványt, tudniillik ők a Csíkszeredában továbbtanuló, a középiskolában tanuló csángógyermeknek gyakorlatilag az összes költségét föl vállalják. Ez egy nagyon-nagyon jó dolog és nagy köszönettel tartozunk nekik érte. Én magam is néztem, hogy tulajdonképpen kik ők. Egy amerikai alapítvány, annyit tudok róluk, hogy magyarok állnak az alapítvány mögött, tehát ez egy magyarokat összefogó és magyarokból álló alapítvány, többet nem tudok.

PÁKOZDI JUDIT, a Keresztszülők a Moldvai Csángómagyarokért Egyesület elnöke: De miután nem tudunk róluk sokat, ezért fennáll annak a veszélye, hogy voltak és nem lesznek tovább. Tehát ez egy nagyon jó dolog, de nem lehet rá építeni hosszú távon. Amíg van, addig örülünk neki.

DR. LEGEZA LÁSZLÓ, A Moldvai Magyar Oktatásért Alapítvány elnöke: Arról volt szó, hogy a keresztszülőket toborozzuk, keressük a keresztszülőket folyamatosan, de említettem, hogy ennek a létszámcsökkenésnek az újdonságereje is csökkent, meg a 2005-ös dolog, amiről itt szó esett, annak a hatása is csökkent. 8 évig tart egy gyermek általános iskolai támogatása, de azért el kell mondjam, hogy az a 2012-es esemény is jelentősen hozzájárult a csökkenéshez, és volt egy falu, illetve van egy falu, Frumósza, ahol a frumószai tanár önállósította magát, ennek következtében meg is vált az RMPSZ ettől a tanártól és az élettársától. A ház Csaba testvér háza, Csaba testvér - én láttam a levelet - nagyon határozottan kiutasította őket a házból, de nem mentek ki, ez a folyamat itt meg is állt. 65 keresztszülőt egy magánalapítvány számlájára tereltek át, tehát a több mint 500 keresztszülőből 65, azért az 10 százaléknál több. Ők azóta is támogatják a frumószai magyar nyelvű oktatást ezen a forráson keresztül mindenféle felügyelet nélkül, mert az RMPSZ-től megváltak, illetve nem hosszabbítottak velük szerződést, és természetesen a szakfelügyelőket se engedik be. Ez is hozzátartozik a történethez, Frumósza, és leginkább az a baj, hogy ez egy rossz példa, mert ez egy olyan lehetőség más tanár és keresztszülő viszonylatában is, ami nem vezet jóhoz. Sajnos ez is van, de azért hozzá kell tegyem az igazság kedvéért, hogy jól tanítanak ők, tehát a magyar nyelvű oktatás Frumószán rendben zajlik, nagy létszám mellett tanítanak, csak éppen nem a szabályozott keretek között.

A következő, hogy 7., 8. osztályban ezek a bizonyos oktatás-nevelési támogatások. Ezt köszönjük szépen, ez ügyben tevékenykednünk kell valóban, és újra elő kell vennünk ezt a témát. Ez az elmúlt 3 évben, amióta én állok az alapítvány élén, nem került szóba. Köszönöm a figyelemfelhívást, ezt pótolnunk kell.

Az utolsó a régi keresztszülőkkel a kapcsolat. Az elmúlt 3 évben, amióta - mint említettem - én foglalkozom ezzel a témakörrel, az egyetlen főállású irodavezetőnk éppen a harmadik személy, aki jelen pillanatban dolgozik, és ez egy kicsit nehezítette ezt a tevékenységünket, de igyekszünk.

PÁKOZDI JUDIT, a Keresztszülők a Moldvai Csángómagyarokért Egyesület elnöke: Hadd vágjak közbe! Az lenne a kérdésem, hogy a hírleveleket sem szokta megkapni? *(Szávay István: De igen, azt kapom.)* Mert arra figyelmet fordítottunk, hogy most egy olyan listánk legyen, egy olyan címlistánk, amelyen az összes eddigi kapcsolatunk - keresztszülő, támogató, érdeklődő - szerepeljen, tehát hogy a híreink eljussanak. *(Szávay István: A régi keresztszülőkkel kellene felvenni a kapcsolatot.)* Jó, akkor egy kicsit már előreléptünk, mi ezt már eredménynek érezzük. Köszönöm

szépen ezt az ötletet, akkor majd javaslom a kollégáknak, gondoljuk végig, hogy megkeressük őket.

SZÁVAY ISTVÁN (Jobbik): Bocsánat, ha szabad egy mondatot! Nehogy félre tessenek érteni, itt most nyilván nem engem kell megkeresni, csak a saját és az ismeretségi körömben lévők példáján keresztül látom azt, hogy még lenne potenciál, amit ki lehetne használni, tehát én jó szívvvel és udvariassággal erre bízhatnám csak önöket.

DR. LEGEZA LÁSZLÓ, A Moldvai Magyar Oktatásért Alapítvány elnöke: Ez így igaz.

Azt hiszem, hogy igyekeztem válaszolni a kérdésekre. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönöm elnök asszonynak, elnök úrnak a tájékoztatóját, a kérdésekre adott válaszokat is. Munkájukhoz sok erőt, sok sikert kívánok elsősorban a csángómagyar gyerekek érdekében. Köszönöm szépen. *(Pákozdi Judit és dr. Legeza László: Köszönjük szépen.)*

Egyebek

Harmadik napirendi pontunkban, az egyebekben engedjék meg nekem, hogy nagyon röviden a bizottságot a közeljövőben érintő programokról szóljak. Az egyik legfontosabb, hogy jövő héten, hétfőn tervezünk 11 órától egy ülést, ahol két nagykövetjelölt meghallgatására kerül sor, ez zárt ülés keretében történik. Holnaptól az ő koncepciójuk elérhető a bizottsági titkárságon. Tehát jövő hét hétfő, nagykövetjelölti meghallgatás.

Amit szeretnék még kiemelni, az az, hogy június 1-2-án - ez szerda-csütörtök - kétnapos látogatást tervezünk a Muravidéken. Kérem szépen átgondolni a bizottság tagjaitól és természetesen ez szól a velünk együtt dolgozó nemzetiségi szószólóknak is, hogy a programjukba beleilleszthető-e. Május 3-án is lesz majd még bizottsági ülésünk, vélhetően akkor kell fölcsatlakoznunk a költségvetésre, illetve Grezsa István kormánybiztost is szeretnénk vendégül látni azon a bizottsági ülésen. Május 3-áig kérnénk szépen majd a választ. Tehát az időpont június 1-2., egy kétnapos muravidéki látogatás.

Az ülés berekesztése

Van-e kérdés, hozzászólás az egyebekben? *(Nincs jelzés.)* Amennyiben nincs, úgy köszönöm szépen, a bizottsági ülést bezárom. Köszönöm szépen a munkájukat, részvételüket.

(Az ülés befejezésének időpontja: 12 óra 26 perc)

Pánczél Károly
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Bihariné Zsebők Erika